

inzerati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracije in ekspedicijska na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stalnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Ugovorna obravnava zaradi zasege „Slovenca“

št. 123 od 19 okt. t. l.

V četrtek 18. t. m. je bil „Slovenec“ zopet pred sodnijo. Sodišču je predsedoval deželni sodnijski predsednik Grčar, prisodnika sta mu bila svetnika baron Rechbach in vit. Gariboldi. Zasego je zagovarjal državni pravdnik gosp. Perše.

Najprej se prebere razsodba sodnije, ki je zasego potrdila — v nemškem jeziku, se ve da. Iz te je razvidno, da sta v dopisu „Iz Dolenjskega 16. okt.“ dva stavka zadela se obznani § 300 k. p., ker očitata sodniji pristranost in s tem hujskati zoper uradne organe ter kaliti javni mir. Zlasti končni izrek „Živila ravnopravnost!“ — zasramuje sodnijske urade.

Zagovornik, naš urednik g. Alešovec, se poteguje za zaseženi članek blizo tako-le: „Iz razlogov razsodbe razvidim, da je dopis „iz Dolenjskega“ nevaren za javni red. Tega gotovo dopisnik ni razvidel, ko je spisal kratki članek, niti jaz ne prej, ne zdaj. Da pa to trditev svojo opravičim, bom skušal dokazati, da ta članek ni brez istinite podlage. Dokazati to moram omeniti volitev za kupčijsko zbornico kranjsko. Znano je, da so se pri njih go-dile goljufige in sleparije —“

Predsednik: „To ni v nobeni zvezi z zaseženim člankom. Tu gre zato, ali je članek razžaljav ali ne.“

Zagovornik: „Ravno zato se moram sklicevati na dogodbe pri volitvah, na ktere se tudi članek naslanja. Da ni bilo vse v redu, da so se godili neredi in nepostavnosti, dokaz-

temu je to, da so se pričele sodnijske preiskave in sicer ne samo zoper Slovence, ampak ravno zoper agitatorje nasprotne stranke. Ali kar naenkrat so bile vse ustavljene — izvzemši ono zoper učitelja Stanonika, ki je slučajno narodnjak. Svet je pri vsaki dogodbi navajen — in to je naravno — prašati po njenih vzrokih. In rano tu je bila misel preblizo, prelahko je bil zapeljan človek k mnenju, da se sodnijska preiskava zoper omenjenega učitelja zato ni ustavila, — — ker je narodnjak. K tej misli je bil zapeljan gotovo tudi pisatelj zaseženega članka, kateremu je bila dogodba dobro znana. Jaz sem si gotov njegovega pritrjenja, če rečem, da ni hotel grajati sodnijskega postopanja, ampak le to, da se po nepotrebnem delajo sitnosti učitelju, — po nepotrebnem, pravim, ker ga je sodnija v Novem mestu nekrivega spoznala. Dopisnik je moral to že naprej vedeti, da se tu le prazna slama mlati, sicer ne bi bil pisal tako, kakor je pisal. „Ne le v politiki, ampak tudi drugje odločuje dandanes vspeh“ — te besede so se slišale nedavno v državnem zboru na Dunaji. Če jih obrnem na ta slučaj, je imel dopisnik prav, ko je izrekel svojo nevoljo nad ravnanjem, čegar konec je bil — nič. Njemu se je gotovo zdelo, da vso to reč gonijo politična kolesa, vsak človek vé, da dandanes se zgodi marsikaj iz političnih razlogov, pri čemur ima politika pravilno toliko opraviti, kakor n. pr. kak uradnik pri volitvah za kupčijsko zbornico. Zato trdim jaz, da je članek obrnjen bolj proti temu neopravičenemu pritikanju politike v vsako reč, kakor proti sodniji.

V razlogih za potrjenje zasege je povdargano tudi to, da se s tem člankom kali javni mir, da se draži in hujska ljudstvo zoper

uradnije. Jaz tega ne morem verjeti. Res, da je to misel cenzure, državnega pravdnika in sodišča, ki je zasegi pritrdilo. Toda jaz pravim, da niti prva, niti druga, niti tretja — vsak sam zá-se ne more tu odločno razsoditi. Sodbe se sklepajo na podlagi dejanj, ki so dokazane po pričah ali drugih gotovih rečeh. Tedaj bi imelo tu biti odločivo edino pričanje občinstva, za ktero pišemo. Ko bi bila o tem dopisu javna obravnava pred porotniki — in jaz obžalujem, da je ni — lahko bi mi bilo dokazati po sto in sto bralcih, da bi ta članek jih ne šuntal, ne dražil, ampak da bi bili potem, ko bi ga prebrali, ravno tako mirni, kakor prej; pe eden ne bi potegnil z državnim pravdnikom ter vstopil se kot priča zoper mene. Po vsem tem ne morem drugače nego da sem trdnega prepričanja, da bo sodišče pritrdilo moji pritožbi in zasege ne odobrilo.“

Državni pravdnik se sklicuje na razloge potrjenja zasege in povdarja vnovič, da zlasti srednji stavek dopisa ščuje proti sodnijskim uradom natolcevaloč jih pristranosti, češ, da le zato sodnijska preiskava zoper učitelja Stanonika ni bila ustavljena, ker je Slovenec. Te besede so očitno zasramovanje sodnije, kakor tudi konec „Živila ravnopravnost!“ Tudi trdi, da je Stanonik bil tožen javnega posilstva, ne pa kakih nepostavnosti pri volitvah. Da ga je sodnija nekrivega spoznala, to je v tej zadevi brez vsega pomena.

Gosp. Alešovec odgovarja na kratko: „Jaz še nisem prepričan, da bi bil oni stavek kako zasramovanje sodnije in hujskanje zoper njo. Meni se zdi le neprijetno očitiranje, ki se nikjer rado ne sliši. To je gotovo tudi dopisnik nameraval. Hvala res te besede niso, pa tudi to ne, kar se državnemu pravdniku zdi, namreč

† Franjo Ksaverij Nekerman.

Pretečeni ponedeljek, 15. t. m. je bil za vso šaleško dolino, posebno za šmiheljsko duhovnijo, največ pa za šoštanski trg osodepolen, prežalosten dan. Pokopavali smo blazega, pre-rano umrlega zdravnik Franja Nekermana. Ta občespoštovani pokojni je bil rodom Kranjec in se je kot marljiv učenec dobro izuril v zdravilstvu, kateri posel je v šaleški dolini opravljal celih 23 let. — Kako je bil blagi rajni povsod priljubljen, je pač dokazala vroča solza, ki je igrala v očeh nad tisoč zbranih spremljevalcev na dan njegovega sprevoda. — In zakaj ne bi? Kdor ga je poznal, mi mora priznati, da se mu spodobi časten spominek med katoliškimi Slovenci; — spodobi se mu, da o njem javno spregovorim, ker le malo jih šteje beli svet, kateri svete dolžnosti svojega stanja tako natanko izvršujejo, kakor jih je on spolnoval. —

Ne huda ura, ne nevarnost, ne težavna pot, z eno besedo nič ni neutrudljivega Neker-

mana vstavilo, da bi ne bil šel pomagat onim, kateri so v bolezni zdihovali ter po zdravju hrepneli. Kot umen, praktičen zdravitelj je pa resnično tudi otel premnogega očeta, premnogo mater pred smrtno koso; on, ki je pri svojem vestnem delovanju celo na spanje in živčje pozabil, je s svojo zdravilsko zmožnostjo umel posušiti potok solz ljubečim materam, ktere so žalujoče ihtele pri smrtni postelji svojih otrok. Nepozabljivi pokojni ni odrekel iti tudi v najporednejšo bajtico ubogih; on je z ednako ljubeznjivostjo vračil porednega ubožca kakor bogatega grajščaka. — In še več! — Sedaj imam ravno priložnost omeniti njega najlepšo čednost, ktere žalibože ne pozna vsak zdravnik. Res je, da brez zdravil mnogokrat tudi zdravja upati ni. A tudi to je res, da se zdravila tam najraje primejo, kjer se nahaja krepek duh in mirna vest. Pri nevarno bolnih bil je tedaj njegov prvi ukaz, da se za smrt bolni z Bogom spravi, da se pri pravi zavesti prejme popotnico zadnjo, ktera dušo z novo močjo oblagodari, da bolnik laglje težave bolezni prenaša. — Kdo mi ne prizna, da je gotovo ta

podlaga najboljša! In z izrekom: „V Boga zapaj, mene vbogaj, potem ti bodo zdravila pomagala!“ — je vsikdar svoje delo začel. Tisoče dokazov imamo za to, da se mu je večidel posrečilo, zaradi tega je pa tudi bil občeslavljjen, občeljubljen. Želeti bi le bilo, da bi se od marsiktere druge strani arogantno, okosteno postopanje pri bolnikih opustilo — namreč: „Če ti jaz ne bom pomagal, — Bog še manj!“ Bolnik takej zdravilnej roki izročen, se vije kot črv pod neusmiljeno nogo; on obupa, in takó prelehko smrti propade. —

Ne le kot zdravitelj je bil pokojni Nekerman v izgled drugim, temuč tudi kot miro-ljuben, skrben oče. Le kdor razmere o tej zadevi natanko vé, zna soditi, zna govoriti. Ako se je le kdaj kateri zakon srečen imenoval, se je moral srečen imenovati zakon rajnega; kajti on ni poznal niti srdaželnosti, niti prepira. Njegovo vse postopanje je bilo mirno, povse ljubeznjivo. S soprogo enakomisljeno, ktero je neizrekljivo ljubil, je gojil svoje tri otroke v pravem duhu, v kojem je naša sedanja mladina le redko kje izrejena. Zatoraj ni čuda,

šutanje in zasramovanje. Vendar so namenjene bolj sedanjemu sistemu, ki se v vsaki reči kolikor toliko kaže, kakor pa sodnji. Opomnim le na to, kar je deželni namestnik moravski sodnijskim uradnikom v Geviču na srce položil, namreč da imajo po vsi moči podpirati ustavoversko stranko, in minister Lasser je v državnem zboru tako postopanje javno odobril. Kar se tiče Stanonika, je pač jasno, da ne bi bil prišel v zatožbo, ako ne bi bil uradnik Mošner nepoklicano in neopravičeno raznašal volilnih listov. Zato me razlogi gosp. državnega pravdnika niso prepričali, da je zaseženi dopis tako nevaren, kakor on pravi, in mislim, da bo tudi slavno sodišče razsodilo v mojem smislu.“

Državni pravdnik še nekaj ugovarja ter pravi, da je „Slovenec“ nepopoljšljiv, ker je bil kratko potem zasežen zopet zavoljo enakega pregreška. Svoje dokazovanje konča s tem, da slovenski listi že več let sem hujskajo posebno zoper uradnike in učitelje ter s tem dražijo ljudstvo. Zagovornik ga na kratko zavrača. Da je bil „Slovenec“ zasežen kmalo potem zopet zavoljo enakega pregreška, to ni dokaz niti da se je prvič, niti da bi se bil drugič pregrešil. Konfiskacije ne morejo veljati za dokaze, to so le sodnijski čini, zoper katere se slovenski vredniki vedno pritožujejo, katerih tedaj ne pripoznavajo za opravičene. Slednjič ponavlja, da ga na ta način državni pravdnik ne bo spreobrnil in pripravil do prepričanja, da je dopis zaslužil zasežen biti.

Predsednik: „Ima gospod državni pravdnik še kaj odgovoriti na to?“

Državni pravdnik: „Čemu? Saj je gosp. vrednik sam izrekel, da ga ne bom prepričal, da je ta dopis nevaren.“

Sodišče je, česar je bilo pričakovati, potrdilo prvo razsodbo in zavrglo pritožbo vrednikov. Razsodbo je predsednik gosp. Grčar oznanil v gladki slovenščini, dasiravno je bil obravnavo v nemškem jeziku pričel. To je dokaz, da deželna sodnija lahko slovenski uraduje, če le hoče.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. novembra.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja naznanja telegrafično poročilo, da knez in nadškof dunajski, kardinal Rauscher, je te dni prav hudo zbolel. V

ker je prelepa zakonska složnost v njegovej hiši vladala — in ker je bil oče tako prisrčno ljubljen, da je soprog pri njegovem zadnjem zdihljeju srce pokalo in je bridko tožila: „Moj Bog! zapuščena sem!“ Omedlela je nad ljubljanim, pa mrtvim truplom svojega moža. — Kakor je bil kot zdravnik in oče časten, tako je bil tudi spoštovan od svojih sotržanov. Kdor pozna lep šoštanski trg v šaleški dolini in njegove prebivalce, lahko reče, da je tam radost doma. Mnogokrat se pošteno skupaj veselijo, si pri citrah in kvitarju zapojejo; ali ni taka sloga hvalevredna? Vsikdar je bil rajni Nekerman v enakih družbah vesel in šaljiv — in, ako bi to ne bil, bi se ne bili veselili tudi drugi navzoči. Več let je bil občinski predstojnik, ud okrajnega odbora, okrajnega šolskega sveta, načelnik krajnega šolsk. sveta in povsod je modro, resnobno, pravično ravnal, kar mu je pripravilo čast, da je bil spoštovan ne le od odraslih, temuč tudi od otročičev; kajti mladina je spoznala v njem milega očeta in blagega podpiratelja narodne šole.

To vse je bilo vzrok, da so tužni glasovi

petek 12. t. m. peljal se je v Prater na sprehod ter je tako daleč od svojega voza odšel, da ga ni mogel precej doiti, ko je začelo deževati. Domu prišedši se je čutil nekoliko slabotnega; pa v soboto mu je zopet odleglo in hotel se je po stari svoji navadi peljati na sprehod, kar pa ni storil, ker ga je križ nekoliko bolel. V nedeljo je še maševal v svoji domači kapelici, v ponedeljek pa bilo mu je že tako slabo, da je obležal. V sredo se je bolezen shujšala in njegov zdravnik, dr. Vivenot je zahteval, da naj pokličejo še enega zdravnika. Prišel je dr. Duchek, ki je rekel, da kardinal ima prav hudo pljučnico in da ni brez nevarnosti. Vsled tega je posvečeni škof Kučkar še v sredo ob 6. uri zvečer kardinala previdel s sv. zakramenti ter je celi večer pri njem ostal; ker se mu je pa reklo, da se čez noč shujšanja bolezn ni bati, podal se je okoli 9. ure domov k počitku.

Wildauerjeve postave sami ustavoverci niso nič kaj veseli, prepričani so, da se ni nadjati zanj nje cesarjevega potrdila, ker so sami ministri zoper njo glasovali, desnica pa se debate ni vdeležila. V gosposki zbornici je bil sprejet državni proračun za prihodnje leto in več v državnem zboru sklenjenih postav, med njimi tudi žandarska postava.

V ogerskem zboru je budgetna debata zelo burna. Tiszovo ministerstvo hudo prijemajo. Posebno o narodno-gospodarskem vprašanju prerokujejo mu, da se bo gotovo opeklo. Poslanec Uermenyi je celo rekel, da Ogerska ni v stanu dveh vojin zdržati, da se morajo domobranci (honvedi) stopiti z vzajemno vojno.

Vnanje države.

Z jugoslovanskega bojišča se sliši, da Turki, po zadnjih velikanskih zgubah razkačeni, valé od vseh krajev velike čete v Hercegovino. Kakor poročajo vladni listi, je Server-paša telegrafiral v Carigrad, da so Turki pri Muravici (?) ustajnike razkropili in jih 600 ubili. A tega poročila ne potrjuje nobena novica iz bojišča. Najbrže zadeva neki majhen boj, v katerem so Turki zajeli kakih 18 neprevidnih vstajnikov pod poveljem Trivkovem ter jih po hudi brambi, pri kateri je mnogo več Turkov padlo, vse posekali. Trivko je ranjen na tleh ležeč s svojim revolverjem še 6 Turkov ustrelil ter tako drago prodal svoje življenje.

V Bulgariji se ustajniki zbirajo po hribih in se pripravljajo za zimski boj. Do

odmevali pretečeni ponedeljek po šoštanskem trgu. Pozdravlja prijatelje, sem v očeh zapazil, da je vsako srce ginjeno in sočutno z ostalo Nekermanovo rodovino. Sprevod se je vršil ob 10. uri predpoldne. Bil je tako slovesen, da še nikdar poprej ne tako, ker vdeležilo se ga je mnogo gospode iz raznih krajev, množina faranov in domači šolski otroci. Nosili so ga tržani iz trga na šmiheljsko pokopališče, kjer so preč. gosp. dekan Gospodarič po sv. opravih govorili mrtvaški govor. Globoko so ginile besede vse pogrebce, in če bi bilo v cerkvi v istem trenutku solnce prisijalo, svitla rosa enaka oni na livadi bi bila bliščala v očeh žalujočih.

To vse nam je v zagotovljenje, kaj velja poštenje moža, kateri o človeštvu blago meni. Dasiravno bodo kosti rajnega trohnele v temni gomili, ostalo bode njegovo ime v naši dolini in krog nje neizbrisljivo, kajti zagotovil nam je sam, da dela trud brez plačila ne ostane. Bodí mu zemljica lahka, naj počiva v miru!

Nace Mozirski.

zda je zbranih okoli 1200 mož. Turki so tiste čete, ki so bile skonca nastavljene ob srbski meji pri Nišu, poslali v Bulgarijo, ker je Srbska še zdaj popolnoma mirna.

Hubmayer se je že podal na bojišče. 16. t. m. so mu v Zagrebu napravili banket, pri katerem so se slišale navdušene napitnice.

Bismark. dasiravno še bolehen, bo vendar prišel v prusko-nemški državni zbor, v katerem je zdaj neka težka soparica. Toda upati ne sme, da bi vse tako šlo, kakor nek-daj, ker časi njegove slave so pretekli. Posebno hudo hoče pritiskati na Švico ter jej vzeti pravico pribežanske države, ker mu noče izdati tam bivajočega grofa Arnima. To je liberalizem! Le vse pod ključ in v verige!

Na Španjskem je Don Karlos poslal kralju pismo, v katerem obeta pomirje, če bi se na Kubi vnel boj, in pravi, da bo napravil celo brodovje, ki bo jadralo ob Kubi. Vendar se stem ne odpove pravici do prestola španjskega, marveč trdno upa, da si bo enkrat krono na glavo postavil.

Izvirni dopisi.

Iz srednje Kanomlje. 16. nov. (Ne zatiraj ubozih, vdov in sirot!) Naj naznanim bralcem „Slovenčevim“ resnično dogodbo, ktera se je v naši občini zgodila. Leta 1850 je nek kmet v naši občini, srednji Kanomlji hiš. šte. 7, posestnik $\frac{3}{4}$ zemljišča, mlina in žage, do smrti zbolel; pokliče tedaj svoje sode in jim naznani svojo zadnjo voljo, ter za deda postavi otroka, ki ga bo njegova žena, ktera je nosna bila, rodila; če pa otrok med porodom ali po porodu umrje, potem pa mati podedova vse. Mož je 22. kimovca 1850 umrl, vdova pa se je drugo leto 1851 zopet omožila, in vzela 19 let starega fanta črnovrske fare, kterege je nek njegov stric, ravno od tam doma, nasvetoval in pripravil jo, da ga je za moža vzela, da je bil drugo leto vojaščine prost; imel je dote 900 gld., ona pa mu je pripisala 500 gld., da je tedaj imel 1400 gld. na posestvu. Drugo leto 1852 je pa njegov zviti stric pri c. k. sodnji v Idriji in pri županu tako znal viti, da so ga ubogali in očetovo zadnjo voljo ovrgli ter posestvo z vsim premoženjem na mladega moža prepisali. To se vé, da so morali poprej starega pravičnega jeroba odstaviti, in si drugega prepekanega dobiti, da so to zamogli storiti. Mati otrokova pa pravi, da zarad tega prepisa nikdar ni bila pri c. k. sodnji v Idriji, le pri jerobu je bila enkrat, kateri jo je bil v svoje stanovanje povabil in ji rekel: „Vi bodete morali na svojega moža Andreja prepisati, da ne bodete toliko plačila, potov in druge sitnosti imeli; tega mi pa ni povedal, pravi mati, da bi hči Neža posestva ne imela.“ Mati si je mislila, da to bo veljalo le toliko časa, da bo hči zadosti stara. Letošnje leto pa, ko je hči zadosti stara, smo zvedeli o krivičnih pismih, po katerih so ji 1000 gld. kakor dote dati obljubili namesto posestva in premoženja, ktero je, čeravno je očem v tem času za kakih 2000 gld. lesa prodal, vendar še kakih 5000 gld. vredno, namesto katerih pa bi dedinja dobila le 1000 gld. Dobila je na pošti v Idriji iz Ljubljane hranilnične bukvice za 500 gld., 500 gld. je pa v Idriji pri c. k. sodnji vloženi.

Po nasvetu g. dr. Alfonza Mošeta se je c. k. sodnji v Idriji izročila prošnja, da bi napravili novo cenitev posestva, ki se je bilo prvokrat po ukazu tedajnega komisarja prav nizko cenilo, pa prošnja se je 11. novbr. t. l.,

opiraje se na neke paragrafe, odbila in nazaj poslala.

Nasledki te nezgode, ki se je dedinji po omenjenih zvijačah zgodila, bili so do sedaj ti-le: Stric, ki je vso reč provzročil, je šel 10. avgusta 1858 iz Rovt iz sejma; pride na Razpotji v krčmo, ter si ukaže prinesiti polič vina in mesa; meso zreže, ko ga pa v usta dene, mu prvi kos ostane v grlu; hitro vstane od mize, pa v vežo prišedši se mrtev zgrudi na tla. Kako pa z njegovim sinom? Oženil se je leta 1865; leta 1866 mu je žena rodila sina; 14 dni je bila, bolana in je umrla; ženo nesejo s postelje na pare, on se pa na posteljo bolan vleže; ženo nesejo k pogrebu, njega pa na pare, tako da v štirih dneh sta bila obadva mrtva. Kako s sodnikom? Ni je bilo sreče več; njegova gospa se je začela motiti, potem je kmalo zbolela in umrla, on pa je na več let v zapor prišel. Kako jerobu? Imel je bogabojčega, zares pametnega sina; mati so veselje imeli nad njim in so se nadejali svojega sina slišati novo mašo peti, ali pa videti ga kakega pravičnega gospoda, pa nemila smrt ga je v 7. šoli pobrala. Vemo, da bodo liberalci rekli, da se je vse to le pripetilo; tudi mi smo do letos tako mislili, ko nismo nič vedeli, da so očetovo zadnjo voljo tako pre naredili; zdaj pa vsi vidimo, kako je Bog pravičen, da je ta v nebo vpijoč greh kaznoval.

Želeti je, da bi se kak odvetnik za to ubogo hčer potegnil in ji pripomogel zadnjo očetovo voljo zopet spraviti v veljavo.

Iz Notranjskega 17. novembra. Druhal ciganskih plašarjev se že dalj časa v postojnski okolici kakor v svoji lastni domovini predrzno potika in tako ljudi nadleguje, da bi se človek znanega prijatelja cigarov, g. Fladunga, tu želel, da bi nas te nadloge rešil. Zdaj tu zdaj tam kak človek okraden poprašuje za svojimi konji in vozom, a kaj pomaga vse žandarsko stikanje po ukradenem blagu, ker se še ljudje dobé, ki ciganom posojujejo denarje, rajši še kot kmetu, in jih na vse strani podpirajo? Še posebno slaboglasno je pa to, da so nekteri župani v političnih zadevah tako slabo izobraženi, da tu rojenih ciganskih otrok ne smatrajo kot otroke popotnih, ampak jim dajo še domovinske liste, in jim s tem pripoznavajo domovinsko pravico, kar je in bo za soseske velika krivica, ker se vé, da bodo morale soseske preživiti te cigane, če se sami ne bodo mogli. Za tega del so ti plašarji tu brez strahu in toko oblastni, posebno kedar vedo, da ne bo žandarjev in bolj po samotah, da bi bilo res komaj, da bi jim človek kar vse dal, če ne — saj se vé, kaj taki lopovci znajo. Nekdo jih je k delu priganjal rekši: „Idite delat, saj se dela ne manjka.“ Pa kaj je cigan odgovoril? „Saj so bili dali nekterim od nas zemljišča, pa to ni za nas; ko so nam dali semena, da smo ga vsejali, smo prej vsega poparili, da smo jih s tem prepričali, da ciganom ne raste.“ Če je tudi to laž, se lahko vidi in iz tega posname, da ciganov ne gre podpirati po nobeni strani ne. Toraj vprašam: „Bi se li ne dala ta nadležna sila kako odpraviti?“ Gotovo bi bilo ljudstvo posebno po samotah nezadolžene krivde rešeno in za to srčno hvaležno.

Od Drave, 16. novembra. (Nekaj o šoli. Okrajni glavar Seeder.) Večkrat sem hodil preko Drave in gledal „flosarje“ drva in deske po vodi spravljati. Prijazni ljudje, prav gladko niso otesani, vendar so poštenega obnašanja, bolje so se mi dopadli, kot novoizšolana mladež. Ko sem nekda hodil od Maribora

do Frajberga, sem veliko videl in slišal. Do Selnice je lep kraj, dalje do Marenberga pa mi ga je neka žena, ki je šla svojega sina obiskat, dobro popisala: „Joj meni! To kamenje je gotovo sam h... skup nanosil“. Oštarij je skoro več, ko biš, in povsod se sliši „tajč“ marnati. Šolarji so se mi čudno predrugačeni zdeli. Nekdaj so pozdravljali „gelobt sei Jesus Christus“, zdaj pa tudi „guten Tag“. Na misel mi pride, tukaj pa že morajo samo Nemci iz „tajčrajha“ prebivati, posebno v Selnici, pa prestrašil sem se močno, ko jih le majhno število pravilno nemški jezik govori, ki je tako lep, da se z njim zlato očisti! Ha, si mislim, gotovo mora tukaj „švab“ za učitelja biti! Kaj še? Slovenec je, pa Nemec mu je v grlnem blatu obtičal, in še zdaj kvaka. Kot organist je nekda rekel, posvarjen zavoljo nemškega popevanja v cerkvi: „Dokler je moja hči doma, ne morem drugače, ker ona slovenskega jezika ne more trpeti“. Šla je v puščavo (v Sibiriji bi take tudi radi imeli) in vzela za moža B. iz „tajčrajha“ v slovenskih gorica, in vendar še zdaj rad nemško kroži pri opraviilih, ko že njegove „tajčizobražena“ hčeri ni več doma. Ubogi revček vsak oč, kteremu je puhli otrok za vodnika.

Nekdo je pripovedoval, kako se navadno pri skušnjah godi. Učitelji vprašajo po nemški, šolarji pa po slovenski debelo gledajo, ker jih ne umejo. Ti gospodki, na nemško-liberalni podlagi, zmiraj sovražnike šolstva tamkaj iščejo, kjer jih ni. Slabo bo šolstvu pomagalo tudi temno blebetanje B... vo: „Aber noch gibt es Tausende von Menschen, die dem „Himmel“ zu Lieb' und der „Hölle“ zum Trotz ihr „Pfund“ in die Erde vergraben, und dem Moloch „Aberglaube“ das Beste, was ihnen der Schöpfer verlieh, zum Opfer bringen; die Ohren dieser Menschen stehen den Einflüsterungen der Schulfreunde stets offen, und noch macht sich der bedauerungswürdige politische und moralische Indifferentismus selbst in den wohlhabenden Kreisen der Landbevölkerung breit“. Ta grozna modrost, kojoj težko vsak človek razume, bo otrokom pamet slabo razvila. Ktere novodobni učitelji k sovražnikom štejejo, tisti so že stotletja za podučevanje mladine zdravje in blago žrtvovali, in niso tako razuzdanih šolarjev imeli, kakor so zdaj. Vestno izobražena mladina ni nikdar toliko žalosti napravljala svojim starišem, kakor brezversko izrejena. Nekteri učitelji hočejo ves krščanski čut izruvat iz otročjih src. V pomoč jim pridejo tudi najviši „šolmeštri“ vmes, in ti so okrajni glavarji. Še v Mariboru imamo enega po imenu Seeder.

Gotovo mora biti v krstne bukve zapisan, ker je pri Brežicah rojen. K tistim ljudem menda ne bo spadal, ki se k opicam štejejo, ali vsaj trdijo, da od njih izvirajo. Ko bi šimpanzi „lep kerle“ govoriti znal, bi gotovo prashal, ako bi ga šolarji pozdravili s starodavnim pozdravom „hvaljen bodi Jezus Kristus“, kaj so šolarji rekli?

Pa gospod Seeder se že po krstnih bukvah prištevja ljudem, in se vendar ni sramoval v Selnici, kot najvišji šolski gospod izreči v šolo stopivši pri pozdravu: „gelobt sei J. K.“, „was haben die Kinder gesagt? Ich verstehe das nicht.“ Grozen napuh, ki pred padom lazi. Toliko politike bi okrajnemu glavarju že pripisoval, da morajo taki izreki verno ljudstvo osupniti in spoštovanje spodriniti. V 19. veku še nijeden „jud“ ni tako nepolitičen, kakor ta gospod. Prihodnjč bodo že morali reči selniški šolarji: „Gelobt sei unser Herr Bezirkshauptmann“. Učitelji, podučite svoje šolarčke tako! — Ovo vprašanje ni bilo brez vspeha; ko so

trije duhovniki prišli sicer k majhnemu posebi, pa grozno velikemu nemškutarju v šolo, so šolarji imeli že drug pozdrav, namreč: „Wir erfreuen uns Ihrer Ankunft“, in pri odhodu: „Wir empfehlen uns Ihrer Liebe“. Gospod Seeder je menda hodil k puščavskemu nadučitelju v šolo. Ta pozdrav je v Marenbergu rabil nek učitelj takrat v šoli, ko je Marenberg lutrovski bil. Moramo reči: Oče nebeški, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!

Domače novice.

V Ljubljani, 20. novembra.

(Zasežen) je bil včeraj zopet „Narod“ — zakaj, ne vemo. „Novice“ ta pot niso zapadle policiji. Če bo tako naprej šlo, bo bolj mikavno poročati, kdaj kateri slovenski list ni bil zasežen, nego kdaj je bil.

(Porotniki) za prihodnjo sodnijsko dobo so že izžrebani. Zavoljo pičlega prostora v današnjem listu jih bomo naznanili drugi pot.

(Nadležnost.) Več dni že nadlegujejo celó po javnih prostorih neki ljudje vsakega, naj bi se vpisal za podpornega uda onemu društvu, ki hoče nemčurski gasilni straži napraviti in vzdržavati godbo. Vabila in vpisne pole so razložene po gostilnicah in kavarnah. Mi smo že večkrat rekli, da Slovenci ne smemo podpirati nobene nemčurske naprave; vendar je k temu društvu pristopilo tudi že nekaj Slovencev, pa veliko ne, in jih tudi menda ne bo.

(Čuvaj na gradu) je v četrtek, 18. t. m. zvečer okoli 7. ure z dvakratnim strelom dal znamenje, da nekje v Ljubljani gori. Požarna straža je bila urno na nogah in je v zaznamovanem kraju, na Spodnjih poljanah, iskala ognja, pa ga ninašla. Neka ženska namreč je po narodnosti izlila nekake funtov petroleja na dvorišču nekdanje Blumauerjeve hiše. Neki fant je hotel poskusiti, kako to olje gori in ga je z žveplenko zažgal. Pa plamen bil je tako velik, da je čuvaj na gradu mislil, da gori kako poslopje in sprožil kanona. Za zdaj je bila norčija ta brez hudega nasledka, a nikdar se ljudem no more dovolj dopovedati, da naj se z ognjem ne šalijo.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: Č. g. Janez Tavčar pride iz Planine za kaplana na Breznico; č. g. Anton Rihar pa iz sv. Križa pri Trziču v Planino.

V lavantinski škofiji: Č. g. Stiplošek je imenovan za župnika pri sv. Antonu na Pohorju. Č. g. A. Hajšek pride za I. kaplana v Skale in č. g. A. Merčnik za kaplana v št. II v Slov. gorica.

— Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Gosp. Alojzij Kušar iz Nadejnega sela v Šent-Kocijan pri Turjaku; spraš. učit. kand. g. Val. Burnik v Šent-Jernej zač. Gsp. France Medic, spraš. učit. kandid., podučuje sedaj namestovaje na II. mestni šoli. — Gosp. Josip Kristan, poprej pristav na sadje in vinorejni šoli v Slapu, je glavni učitelj na c. k. mož. učiteljišču. v Kopru.

— „Krain. L. Lehrer-Verein-u“ je sedaj predsednik g. prof. W. Linhart, podpredsednik pa g. prof. pl. Gariboldi, oba glavna učitelja na mož. učiteljišču; blagajnik je g. Eppih in perovodja g. Zima, učitelja na vadnici. V odboru je med drugimi tudi gospodična Julija Šuklje, učiteljica na ž. vадnici.

— Kamniška čitalnica napravi dne 21. t. m. „Besedo“ s programom: 1. „Pri meni bodi“, čveterospev. 2. Fantazija na citre. 3.

Gledališna igra: „Gluh mora biti“, burka v 1 dejanji s kupleti. 4. Ples. — K tej veselici se vladno vabijo č. udje in neudje, ker je čisti dohodek namenjen za pribegle Hercegovince in Bošnjake v Avstriji. — Vstopnina: 10 kr. za ude, 30 kr. za neude. Veči darovi se blagovoljno sprejemajo. Odbor.

— Požar. Iz okolice laške 16. nov. se nam piše: Pri Dolščaku pod Robom je Žabarjev štiriletni fantek, ravno ko so domači obedovali, v petek 12. t. m. šel zakurit pod očetov kozolec. Menda je že mogel vedeti, da praprot raje gori, kot kaj družega; bil je praproti poln kozolec, in poleg njega pod poln sena. V trenutku je vse v ognji; zgorelo je okoli 300 centov sena s poslopjem vred. Hitra pomoč je zabranila, da so zraven stoječa pohištva oteli; zlasti gre tukaj vsa hvala g. Kimovcu, učitelju na Robu, ki je prvi bil na strehi. Gospodar je bil do letos zmeraj zavarovan, samo to leto ne; zdaj pa nima kaj zavarovati. Fantek prestrašen se je bil skril na pod, komaj so ga rešili, da ni tudi sam zgorel.

— Okrajno glavarstvo celjsko, kakor se za gotovo pripoveduje, se bode zmanjšalo in se bo napravilo posebno okrajno glavarstvo v Konjicah. Je le škoda, da se to že davno ni zgodilo.

— Užitnina se bode razdražbovala v Mariboru 23. novbr. za Ptuj (23.000 gl.), za Vurmberg (4000 gl.), za Hajdino in Črnegoro (12.000 gl.), za Novocerkev in Zavrač (5000 gl.), za sv. Marjeto in sv. Lovrenc (5500 gl.), za Vržež (3000 gl.) in za Mihovec (4200 gl.).

— Dva nova „viteza krahovca“ dobimo med poslanci, piše „Sl. Gosp.“, če je le polovica tega res, o čem se sedaj po vsem Mariboru govori, da je namreč znani Frice Brandstetter*), državni in deželni poslanec napovedal konkurz ali krido s 300.000 gold. dolgá. Med upniki je mnogo Mariborčanov zadetih s svotami po 40.000, 13.000, 9000, nekteri po 100 in 50 gold. Tudi njegov prijatelj g. Seidl je zapleten, ker mu je ta neki dajal neomejen kredit. V stanovanju so mu baje zarubili vse zaradi menjice 10.000 gold., ktero je tudi supruga podpisala; segajo mu tudi po vinogradu, kjer ima že graška hranilnica 8000 gld. vknjiženih. Take in še hujše govorice delajo po Mariboru precej hrupa. Mariborci se že pogovarjajo, koga bi volili namesto Brandstetterja. Nehoté se človek pri takih novicah spominja poslednjih volitev. Marsikaj postane jasno, kar se mu je takrat nerazumljivo zdelo. Radovedni smo, kaj bodo liberalni listi na pr. „Marburger Ztg.“ in „Tagespost.“ k temu rekli, če ne bodo vsega zamolčali!

— Škof vireburški na Bavarskem, dr. Janez Valentin pl. Reissmann, je 17. t. m. nenadoma za mrtu dom umrl.

Telegram „Slovenca“.

Z Dunaja. 19. novembra, ob 6. uri zvečer: Zadnji bulletin o boleznih kardinala Rauscherja naznanja: Sopenje je čedalje težje, moči počasi pojemajo, nevarnost je velika.

*) Brandstetter se je baje ustretil in leži v Radvanju ranjen. Vred.

Eksekutivne dražbe.

24. nov. 3. Jurij Ogrin-ovo iz Drenovega griča (4960 gl.) na Vrhniki. — 3. Andr. Zabč-ovo (2905 gl.) v Senožečah. — 3. Janez Majerčič-ovo iz Šentmihela (2295 gl.). — 3. Mih. Zimkič-ovo iz Studenca (2858 gl.), oba v Senožečah. — 2. A. Androjna-vo iz Orlj (2173 gl.) v Krškem. —

25. nov. 3. Ant. Pajk-ovo (jun.) iz Drage (6113 gl.). — 3. Ant. Setan-ovo iz Hrastovega dola (2550 gl.). — 3. Fr. Kralj-ovo iz Hrastovega dola (950 gl.), vse v Zatični. —

Štajerske.

22. nov. Jur. Kolar v Mestinju (2.) Filip Smolinger na Hajdini 2020 gl. (3.)

23. nov. Ana Majhenič v Sp. Dupleku 673 gl. Ant. Jauk v Plojdi 2177 gl.

24. nov. Peter Kresnik, Jož. Jereb, Jož. Javornik, Feliks Korše, Matija Čik, Fr. Cviki, vsi pri Konjiški sodniji.

25. nov. Matija Petek pri sv. Roprtu 2753 gl. (3.), Paholj. Urša Einfalt, Karl Lagrič, Gašp. Hubrnik, Jak. Maček, Gabr. Vrečko, Jak. Bračič, vsi pri Konjiški sodniji.

Telegrafične denarne cene 19. novembra.

Papirna renta 69:25 — Srebrna renta 73:20 — 1860letno državno posojilo 110:75 — Bankine akcije 912 — Kreditne akcije 186:60 — London 113:90 — Srebro 104:90. — Ces. kr. cekini 5:37 — 20Napoleon 9:11.

V gostilnici „pri mestu Ljubljana“

v novo zidanej hiši
v kolodvorskej ulici hiš.-št. 115,

dobiva se

graška (Märzen) piva

izvrstnost kakovosti, 1 liter 2-3 kr., neponarejena stara in nova vina po 32, 36 in 40 kr. liter, tudi dobra jedila po nizkej ceni.

Ravno tamkaj se oskrbujejo naročila na debelo za Salon. Märzen- in Export-piva iz pivarne gosp. Franjo Schreinerja v Gradcu in sicer po originalnej ceni. (83—3)

V Andr. Schreyer-jevi

prodajalnici železnega in galanterijskega blaga v špitalskih ulicah je posebno velika zaloga sledečih reči:

Posebno lepi nagrobni križi krasno pozlačeni od 6 do 50 gld

Mlinske žage iz angleškega vlitiga jekla.

Tesarske in mizarske žage.

Kotli iz kotlovine (kufra), graško delo za vzdati.

Kotli iz vlitiga železa, držé od 20 do 120 bokalov.

Mlinski stekli in grebeni.

Šinc, podvozi, puže, lemeži in vse druge sorte železa.

Peči in hranilna ognjišča (Sparherde) s kositarja ali vlitiga železa.

Vratca in račnji za-oje.

Lonci, kozice in vse sorte kuhinjskega orodja.

Kositar s cinka za strehe, tudi črni železni kositar.

Vsake sorte pile in rašplje, kline za oble, svedrli in vse drugo enako orodje za mizarje in tesarje.

Ključavnice in obešalnice z vsem, kar gre zraven.

Lopate, rovnice, matike, gnojne vile, branji zobje, coklje, podkove in verige.

Velika zaloga cvekov iz drata in zebljiv.

Nove cementirane stalne in decimalne vage vsake velikosti.

Novi cementirani tehnikli (uteži) iz mesinga v škatljicah mešani.

Novi cementirani tehnikli iz vlitiga železa od 1/2 do 20 kilogramov.

Nova literska mera za tekočino iz kositarja, in za suhino iz kositarja ali lesa.

Vsake sorte noži in vilice, žlice in zajemalnice (šeflje), britve in škarje, nožiči za peresa, tase lepo malane, svečniki, možnarji in gladniki, venci iz pleha z rožami za grobove, okovi za mrtvaške trage, podobe svetnikov za molitvene bukvice in v okvirih, rožni venci, križci in svetinje, albumi, listnice, smodčnice, lovske in popotne torbice in denarnice.

— Za sv. Miklavža in božič: —

Največa zaloga otroških igrač od 2 kr. do 20 gld. na zbir, prodaja se na drobno, pa tudi na debelo trgovcem in kramarjem.

Naročila se izvršujejo po železnici, ali pa po poštne povzetji, za dobro blago se daje poročstvo.

Spoštovanjem

(67—8)

Andrej Schreyer.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rž	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.50	1.70	1.35	1.05	1.60	1.80	1.35
v Kranji	3.00	1.95	1.35	0.95	1.50	1.60	1.30
v Loki	2.80	1.80	1.35	1.00	1.60	1.60	1.50
v Novomestu	2.50	1.70	1.50	0.90	1.60	1.45	1.40
v Sodražci	3.00	—	—	1.00	1.60	1.80	1.50
v Mariboru	2.40	1.95	1.65	0.90	1.60	1.25	1.65
v Ptuj	2.40	1.75	1.60	0.95	1.25	1.20	1.50
v Celji	2.45	1.00	1.65	1.25	1.50	1.40	1.35
v Celovcu	2.40	1.95	1.00	1.00	1.47	1.70	1.00
v Trstu	2.60	1.95	1.40	1.05	1.80	—	—
v Zagrebu	2.15	—	—	0.90	1.25	—	—
v Varaždinu	2.15	1.50	—	1.00	1.10	1.10	1.20
na Dunaju	2.80	1.85	1.70	1.16	1.60	—	—
v Peštu	2.50	1.56	1.45	1.10	1.25	—	—
v Pragi	2.60	2.15	1.70	1.36	—	—	—
v Gradcu	2.60	2.12	—	1.10	1.50	—	—

Piccolijeva

lekarna

k „angelju“

Farmacijske specialitete Gabriel Piccolija, lekarnja v Ljubljani na dunajski cesti.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali enetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, velic vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdljcev pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucet škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vseh notranjih in zunanjih prisadib, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glicerín-Crème, je posebno izborna sredstvo zoper razpoke ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-Ililijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se obrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi univalnimi vodami, lepoticijem in lepoticinim sredstvom, ktera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kterej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladosti. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrazu h sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék ute poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivo sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštne povzetju. (36—26)